

Regie op data in de keten: Gemeenten – BsGW - Het Gegevenshuis

Analyse, afwegingen en advies

Definitief



Gemeente *Stein*



gemeente Roermond

1 Contents

2	Inleiding	3
2.1	Probleem-/Vraagstelling.....	3
2.2	De opdracht.....	4
2.3	Werkwijze	4
3	Constateringen huidige situatie	6
4	Mogelijke oplossingsrichtingen	11
4.1	Alleen herijken afspraken en procedures (1)	12
4.2	Bestand georiënteerd samenwerken in een portaal (2).....	13
4.3	LV-BAG / detectie mutaties als basis voor samenwerking in een portaal (3).....	14
4.4	Bouwwerken eenmalig registreren en meervoudig gebruiken (4).....	15
5	Afweging en advies.....	17
5.1	Afweging	17
5.2	Advies	23
5.3	Samenwerking als basis.....	24
5.4	Verzamelde implementatieadviezen	24
	Bijlage 1: Deelnemers bijeenkomsten	26
	Bijlage 2: Inventarisatie resultaten uit de informatiesessies.....	27
	Levering mutaties in BAG en BGT die relevant zijn voor de WOZ	27
	WOZ-Objectvorming, Taxatie en -mutatieverwerking bij de BsGW	30
	ICT/ informatievoorziening bij BsGW en Het Gegevenshuis	32
	Bijlage 3: Applicatielandschap BsGW (gedeelte).....	34

2 Inleiding

De BsGW heft en int de gemeentelijke- en waterschapsbelastingen voor 28 van de 31 Limburgse gemeenten en het Waterschap Limburg en draagt zorg voor de uitvoering van de wet WOZ. Om hier goed invulling aan te kunnen geven ontvangt de BsGW van al deze gemeenten, het waterschap, Het Gegevenshuis en diverse andere partijen periodiek vele mutaties uit diverse registraties welke zij in samenhang moet verwerken. Deze data komt echter, met wisselende kwaliteit en in diverse formaten (al dan niet op papier) binnen. Gebrek aan standaardisatie, handmatige verwerking van mutaties en een complex landschap van applicaties en koppelingen vergt veel capaciteit en het risico op fouten neemt toe. Hier wil de BsGW vanaf.

Het Gegevenshuis is een overheidsorganisatie die zich richt op het inwinnen, beheren en leveren van informatie uit (basis)registraties waarmee zij werk uit handen neemt van negen gemeenten en een waterschap. Het Gegevenshuis levert namens haar deelnemers gegevens uit de basisregistraties (BAG en BGT) aan de BsGW en wil de mogelijkheden verkennen voor het zoveel als mogelijk automatiseren van het inwinnen-, doorleveren- en verwerken van data en het verhogen van de kwaliteit van data. Hierbij speelt een uniforme werkwijze in haar eigen werkproces en de samenwerking met gemeenten en de BsGW een grote rol.

2.1 Probleem-/Vraagstelling

Eén van de gebieden waar de BsGW, Het Gegevenshuis en hun gemeentelijke opdrachtgevers nauw met elkaar samenwerken is het project: 'Waarderen op oppervlakte'. Uiterlijk in 2022 moeten alle WOZ-taxaties van woningen gebaseerd zijn op de gebruiksoppervlakte. Deze worden door gemeenten en Het Gegevenshuis (namens gemeenten) als kenmerk van een verblijfsobject in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) geregistreerd. Dit kan helaas niet altijd 1:1 worden overgenomen naar de WOZ. De Waarderingskamer geeft o.a. aan dat de gebruiksoppervlaktes van WOZ deelobjecten, welke afzonderlijk relevant zijn voor de waarde, ook afzonderlijk moeten worden geregistreerd in de WOZ. Om dit te kunnen verzorgen moeten alle relevante mutaties op woningen van alle deelnemende gemeenten, die invloed hebben op de gebruiksoppervlakte, bij de BsGW terecht komen voor objectafbakening en verwerking in de WOZ.

In de praktijk betekent dit:

- dat objecten minimaal twee keer handmatig worden geregistreerd (In de BAG en in de WOZ-registratie, volgens verschillende afbakeningsregels);
- een enorme stroom aan formulieren, dossiers, Excel bestanden en e-mailtjes met overtypen van data tot gevolg;
- dubbel opslaan van data (welke wel synchroon moet blijven);
- complexe koppelingen tussen applicaties;
- toegang tot meerdere (specifieke) applicaties van de deelnemende gemeenten;
- handmatige correctie van fouten in registraties als gevolg van uitval.

Alhoewel het project 'Waarderen op oppervlakte' tot nu toe de doelen haalt welke zijn gesteld, geeft het goed weer waar de BsGW, Het Gegevenshuis en hun gemeentelijke opdrachtgevers mee van doen hebben. Dit beperkt zich niet tot het opbouwen van gebruiksoppervlaktes. Gemeenten nemen dagelijks vele besluiten welke direct invloed hebben op registraties als de BAG, de BGT, de WOZ. Deze zijn (ook) bepalend voor het heffen- en inningsproces van de BsGW.

Dat er nog zoveel informatie moet worden uitgewisseld komt voort uit het feit dat de basisregistraties BAG, BGT en WOZ nog steeds als afzonderlijke registraties worden gebruikt, elke organisatie in de keten heeft slechts één van deze registraties in beheer. Voor wat betreft actualiteit zijn de registraties van elkaar afhankelijk, waardoor bijhouding complex is. Om dit op te lossen wordt op dit moment, in opdracht van het Ministerie van BZK, gewerkt aan het concept 'Samenhangende objectenregistratie' op basis van principes als 'Common Ground'.

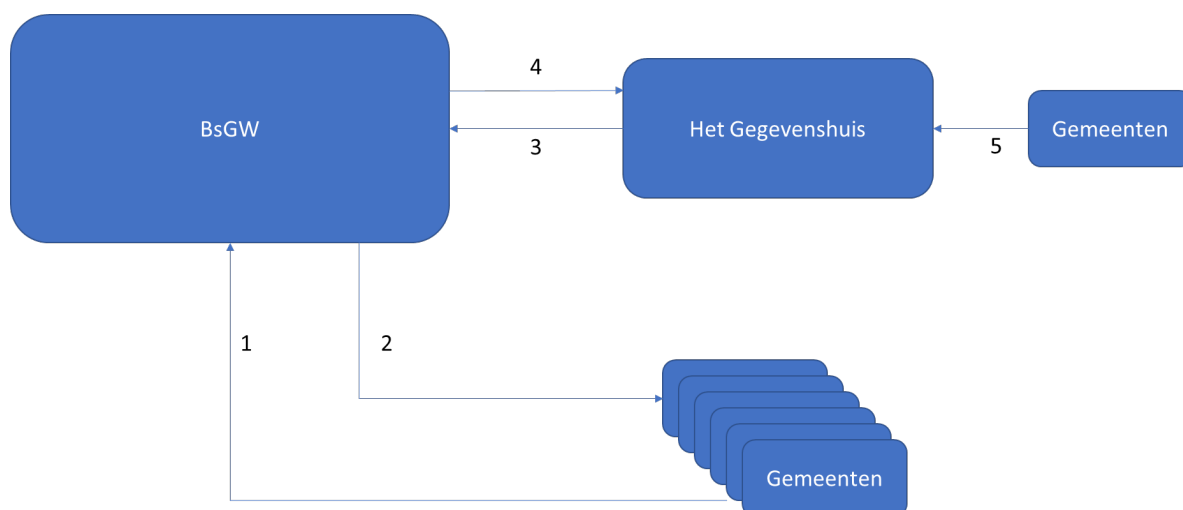
BsGW, Het Gegevenshuis en hun gemeentelijke opdrachtgevers volgen beide initiatieven met grote belangstelling. Hiermee wordt al voorgesorteerd op het kunnen invullen van de eigen en de gezamenlijke behoefte. Echter, de ontwikkeling van genoemde concepten neemt veel tijd in beslag terwijl de problematiek van nu is!

2.2 De opdracht

Om oplossingen te verkennen is namens alle betrokken organisaties een opdracht voor een kort onderzoekstraject verstrekt, waarbij de knelpunten in de onderlinge uitwisseling van data in beeld moeten worden gebracht. Het resultaat is een unaniem gedragen advies voor de implementatie van één of meer oplossingsrichtingen voor de korte- (bijhouden objectkenmerken als gebruiksoppervlakten) en de lange termijn (samenhangende objectenregistratie).

2.3 Werkwijze

Dertien december jongstleden zijn alle betrokkenen voor het eerst bij elkaar gekomen om de meest belangrijke knelpunten in de huidige situatie rondom het uitwisselen van data in beeld te brengen. In onderstaand schema is op hoofdlijn aangegeven welke datastromen er tussen de betrokken organisaties zijn.



Vanuit het perspectief van de Gemeenten, het Gegevenshuis en de BsGW is gesproken over:

- gegevensuitwisseling BAG, BGT en WOZ (Gemeenten & BsGW: stroom 1 en 2);
- gegevensuitwisseling BAG, BGT en WOZ (BsGW & Gegevenshuis: stroom 3, 4 en 5);
- verwerking in de WOZ (BsGW);
- ICT: Beleid en informatievoorziening (Gegevenshuis en BsGW).

In bijlage 2 'Inventarisatie huidige situatie' zijn de ruwe resultaten van deze bijeenkomst opgenomen. De meest belangrijke constatering uit deze bijeenkomst zijn nader uitgewerkt en op acht januari jongstleden met alle betrokkenen doorgenomen. Na ter plaatse enkele aanpassingen te hebben doorgevoerd zijn deze 'Constateringen huidige situatie' (Hoofdstuk 3) unaniem vastgesteld. Voor een belangrijk deel zijn dit knelpunten waarvoor een oplossing wenselijk wordt geacht.

Als basis voor een gezamenlijk advies hebben alle betrokken organisaties:

- ✓ Een prioriteit toegekend aan de constateringen (maximaal vijf punten, naar eigen inzicht te verdelen over de vastgestelde constateringen) EN ;
- ✓ Oplossingen geformuleerd voor elke geprioriteerde constatering.

Met dit onder de arm is, in aanloop naar de volgende bijeenkomst (20 januari jongstleden) met alle betrokkenen onderzoek verricht naar mogelijke oplossingsrichtingen (Hoofdstuk 4). Tijdens deze bijeenkomst:

- ✓ Zijn alle oplossingsrichtingen aan bod geweest;
- ✓ Hebben alle betrokkenen samen voor- en tegens per oplossingsrichting afgewogen;
- ✓ Hebben alle betrokkenen unaniem hun voorkeur voor een oplossingsrichting uitgesproken en is afgesproken om:
 - de besproken voor- en tegens per oplossingsrichting te documenteren als basis voor het geformuleerde advies;
 - alle uitgewerkte oplossingsrichtingen te voorzien van indicatoren voor: complexiteit, doorlooptijd en kosten;

De voor-, tegens en indicatoren per oplossingsrichting zijn verwerkt in een overzicht welke alle betrokkenen kunnen gebruiken voor verdere afstemming binnen hun eigen organisatie. Dit overzicht is nader uitgewerkt in hoofdstuk 5 ('Afweging en advies') van voorliggend document.

3 Constateringen huidige situatie

In dit hoofdstuk vindt u de meest belangrijke constateringen/conclusies van de op 13 december gevoerde gesprekken. We hebben ze scherp geformuleerd, zodat eventuele verkeerde interpretaties/uitzonderingen/afwijkingen direct boven water komen. De constateringen welke overeind blijven vormen de basis voor het uitwerken van de gewenste situatie.

“1. Het kost me als gemeente veel tijd om de voor BsGW benodigde informatie te verzamelen. Niet zozeer qua hoeveelheid, maar omdat deze is verspreid over meerdere systemen en ik deze handmatig in een vooraf afgesproken format moet gieten”.

Als gemeente verstrek ik tegenwoordig niet veel vergunningen meer; veel is vergunningsvrij. Maar omdat de informatie handmatig middels diverse hulpmiddelen: rapportages (BI), exports uit applicaties, queries op databases en uit documenten en tekeningen wordt verzameld en gecombineerd, kost het me alsnog veel tijd. Heb ik alle reguliere vergunningen, speciale BAG gebeurtenissen, statuswijzigingen, tekeningen, (bron)documenten, WOZ plus informatie uit mutatiesignaleringen, terugmeldingen, BAG gebeurtenissen, etc wel verzameld en geleverd?

“2. Gemeentelijke (VTH) processen en systemen zijn-/kunnen goed worden ingericht, maar dat is geen garantie voor het kunnen leveren van de juiste informatie”

Zo komt het regelmatig voor dat de voortgang van de bouw, bekend bij toezichthouders, niet wordt verwerkt in de zaaksystemen/ BAG registraties van de gemeente, ontbreken er documenten/ tekeningen in een dossier en/of wordt de voortgang van de bouw niet gemeld door de initiatiefnemers zelf. Verwerking als gevolg van vergunningverlening worden niet altijd volledig gedaan, soms wel administratief maar nog niet ingetekend, of bijvoorbeeld wel een Pand en VBO geregistreerd maar geen nummerbesluit. Als een Pand niet wordt gerealiseerd, wordt het geen WOZ-object. Soms levert een gemeente helemaal geen statuswijzigingen. De BsGW vormt een WOZ Object en wacht op de statuswijzigingen die niet komen. Als een bestaand adres te vroeg wordt ingetrokken kan het bijbehorende object voor de WOZ niet worden beschikt. Niet bij alle gemeenten zijn de BAG en de BGT goed op elkaar afgestemd. Als gemeentelijk contactpersoon voor de BsGW en Het Gegevenshuis moet ik regelmatig achter mijn collega's aanjagen om de gewenste informatie te krijgen.

“3. Er is bij alle betrokken organisaties onvoldoende grip op de werkvoorraad en de impact hiervan op de eigen registratie(s) is onduidelijk”

De informatie welke gemeenten/ Het Gegevenshuis beschikbaar hebben wordt op basis van eerder gemaakte afspraken middels meerdere (losse) lijstjes/overzichten/Meetstaten/dossiers aan de BsGW verstrekt. Hierop volgen eventueel aanvullende informatieverzoeken. De BsGW doet zelf terugmeldingen/constatering en levert deze aan de gemeenten/Het Gegevenshuis. Alle WOZ mutaties worden teruggeleverd aan de gemeenten en Het Gegevenshuis, hier zitten ook constatering/nieuwe objecten/terugmeldingen in. Samen organiseren de betrokken organisaties mutatiesignaleringen welke invloed hebben op alle registraties van alle betrokkenen. Vrijwel alle mutaties worden handmatig verzameld, geïnterpreteerd en verwerkt. Er is geen gezamenlijke registratie, wel een gezamenlijke mappenstructuur waar alle data ongestructureerd (= niet doorzoekbaar) wordt opgeslagen. Door de aard van de oplossingen zijn er constant veel vragen te stellen:

- Beschikbaar/beheersbaar: is er al nieuwe informatie geleverd op de FTP mappenstructuur?
- Volledig: zijn alle situaties welke moeten worden verwerkt wel aanwezig in de lijstjes/overzichten/dossiers?
- Compleet: zit alle informatie nodig voor verwerking wel in deze lijstjes/overzichten/dossiers (en staan de bouwjaaren, oppervlaktes, inhoud, etc in het brondocument)?
- Betrouwbaar: komt de informatie uit de losse overzichten/lijtjes/documenten/tekeningen onderling- en met de uitgangspositie in de registraties van de BsGW en de landelijke voorziening (BAG) overeen? Wat is de waarheid?
- Consistent: de data wordt niet altijd in de overgekomen structuur geleverd en kan niet altijd (tijdig) worden geleverd. Er is een afhankelijkheid van hetgeen bij de gemeenten wordt geregistreerd. ‘Wat er (nog) niet is kan (nog) niet worden geleverd’;
- Actueel: zaten deze mutaties ook al in de vorige levering? Zijn het ‘oude’ of recente mutaties? Heb ik deze mutaties al verwerkt in de WOZ administratie?

“4. Het wel/niet geleverd krijgen- of verwerken van informatie is (te) vaak persoonsgebonden”

Vaak is de levering van gegevens persoonsgebonden. De gemaakte afspraken zijn bij het wisselen van werkgever, ziekte en/of vakantie niet of onvoldoende bekend waardoor de gewenste data niet, incompleet of afwijkend van de gemaakte afspraken wordt aangeleverd.

“5. Bij onduidelijkheid- of gebrek aan informatie blokkeert bij BsGW het verwerkingsproces in de WOZ, dat kost ons allemaal onnodig veel geld”

Als de in de WOZ te verwerken situatie nog onduidelijk is en/of er informatie ontbreekt, dan doet de BsGW een verzoek om aanvullende informatie. Dit betekent veelal dat een bepaalde mutatie nog niet kan worden doorgevoerd in de WOZ en dit zo blijft totdat de aanvullende informatie is geleverd. Er staan regelmatig meerdere verzoeken om informatie voor meerdere gemeenten open.

Gemeenten en het Gegevenshuis gaan dan intern (of daarbuiten) op zoek naar deze informatie om dit vervolgens aan de BsGW te leveren. Maar bij welke situatie horen deze verzoeken ook alweer? En waarom kon ik deze ook alweer niet direct verwerken? Waar staan de originele lijsten/documenten/tekeningen? En van wie heb ik nog openstaande verzoeken om informatie? En wat betekent het als deze (te) lang open staan? Wie handelt deze verzoeken af als ik er niet ben?

“6. Het is onwenselijk om zelf in de registraties van anderen ‘te gaan grutten’”

Aanleverende organisaties hebben namelijk allemaal een geheel eigen werkwijze voor wat betreft de registratie, het proces en kennen allen meerdere aanspreekpunten verantwoordelijk voor het aanleveren van data aan deze registraties. Dit resulteert voor organisaties als Het Gegevenshuis en de BsGW in een omvangrijke set aan contactpersonen welke gebeld moeten worden als er iets ontbreekt in de registratie(s). Data moet dan alsnog worden overgetypt in de eigen registratie en er is regelmatig sprake van aanvullende licentiekosten.

“7. Het applicatielandschap van alle betrokkenen is gericht op het ontsluiten van de verschillende soorten data, niet op het in combinatie ontsluiten van diverse soorten data per proces”

Medewerkers van de BSGW moeten meerdere (voor bepaalde processen soms wel 10+) applicaties open hebben om de gewenste inzichten te krijgen/mutaties door te voeren. Naast dat dit enorm veel tijd kost en niet bijdraagt aan een prettig werkproces, loopt de BSGW hier ook risico dat verkeerde conclusies worden getrokken omdat de gebruikte applicaties samen geen eenduidig beeld schetsen.

“8. Door de vele systemen en koppelingen in de keten is het verwerken van informatie uit de diverse registraties tot een aanslag zeer arbeidsintensief, dubbel, omslachtig en foutgevoelig”

Zie bijlage 3: Applicatielandschap BsGW. Er is geen eenduidig bronbeheer, medewerkers en ketenpartners kunnen in meerdere applicaties dezelfde (deel)objecten muteren en er wordt niet altijd gesynchroniseerd. Door aanvullende controles (handmatig af te vuren queries) over deze applicaties heen wordt geborgd dat de data welke op aanslag wordt gebracht juist is.

“9. Gemeenten krijgen wel de benodigde data van de BsGW, maar deze data is niet altijd compleet en/of in de juiste vorm, waardoor dit niet of nauwelijks wordt gebruikt”

Periodiek worden de WOZ objecten in StufTAX formaat en in Excel overzichten aan elke gemeente en het Gegevenshuis aangeboden. Hierin staan alle verwerkte mutaties, ook diegene welke relevant zijn voor de BAG/BGT. Naast het Gegevenshuis maakt hier vrijwel niemand gebruik van omdat een lijst met WOZ objecten weliswaar de benodigde informatie bevat, maar dit niet direct eenvoudig bruikbaar is. Zo worden er mutaties aan gemeenten aangeleverd waarvoor die de gemeente zelf de brongegevens heeft aangereikt. Wel zit er informatie tussen die relevant is om op te pakken binnen de gemeente zoals mutaties naar aanleiding van bezwaren, maar de onderbouwing van die mutaties ontbreekt.

“10. Meetstaten zijn niet zaligmakend, de informatie op basis waarvan deze zijn samengesteld blijft belangrijk om te hebben en er is geen sprake van automatische verwerking in de WOZ administratie”

Het Gegevenshuis en de gemeente Sittard-Geleen leveren de informatie aan middels meetstaten. Feitelijk is alle informatie hierin al zo opgenomen dat dit bijna 1:1 kan worden overgenomen in de WOZ administratie bij de BsGW. Hiermee hoeft de achterliggende informatie in basis niet te worden geleverd aan de BsGW. Echter als er vragen over zijn, of er is sprake van een bezwaar, dan zijn deze gegevens alsnog nodig. Andere gemeenten combineren informatie uit meerdere processen tot een werkrapport waarmee ook inzicht ontstaat in de situatie rondom één object. Deze informatie wordt (nog) niet aan derden (BsGW) geleverd.

“11. Bij het formuleren van oplossingsrichtingen moeten we rekening houden met de gezamenlijke aanschaf van een VTH systeem door meerdere gemeenten”

Een groot aantal van de Limburgse gemeenten (25) en de Provincie hebben een gezamenlijk een aanbesteding uitgezet voor een nieuw VTH-systeem. Roxit heeft deze gewonnen. Bij de ontwikkeling wordt rekening gehouden met het DSO. Er liggen kansen voor een gezamenlijke inrichting en hiermee ontsluiting van data. Een VTH systeem is echter nog geen integrale objectregistratie zoals DisGEO deze voor ogen heeft (Samenhangende ObjectRegistratie) en Zaaksystemen zijn van nature georiënteerd op het proces, niet op objectregistratie en de Kaart.

“12. We moeten vertrouwen hebben in hetgeen we geleverd krijgen en wat de ander verwerkt, maar dat betekent niet dat de achterliggende informatie niet beschikbaar hoeft te zijn”

In basis moeten we vertrouwen hebben op de kwalitatieve levering en verwerking door de ander. Er is echter niets mis met het hebben van inzicht in de achterliggende basis voor verwerking/ mutatie. Het is namelijk goed om te weten wat de aanleiding was van een mutatie in de BAG/BGT/WOZ om te beoordelen of het ergens anders ook impact heeft EN er is sprake van een Opdrachtgever – Opdrachtnemer relatie. Het resultaat van de verwerking is de verantwoordelijkheid van de Opdrachtnemer en deze moet hier inzicht in willen en kunnen geven. Dit kan natuurlijk alleen als de Opdrachtgever voorziet in de juiste informatie om dit te kunnen doen.

“13. Correcties op (basis)registraties moeten eerst in de bron worden doorgevoerd en dan bij de afnemer. In de praktijk is dit echter niet gewenst”

De BsGW voert mutaties uit in de WOZ naar aanleiding van eigen signaleringen en koppelt dit terug aan de bronhouders van de BAG/BGT middels terugmeldingen/mutatielijsten (punt 9). Bronhouders verwerken deze echter niet altijd omdat het niet altijd direct duidelijk is wat er is gewijzigd, wat de basis achter deze wijziging was en er is in een aantal gevallen een brondocument voor nodig. Hierdoor lopen bron en datasets bij de afnemer uiteen. Dit is ongewenst, de BAG/BGT dient gecorrigeerd te worden waarna de WOZ deze mutaties afneemt tot die tijd wordt het object in de WOZ geblokkeerd. Let op: als de verwerking (van bijvoorbeeld een mutatie op een gebruiksoppervlakte) te lang op zich laat wachten kan dit resulteren in een foutieve aanslag.

“14. De samenwerking binnen de FTP mappenstructuur is geen goede basis voor de toekomst”

Deze vorm van gegevensuitwisseling is zodanig vrij gelaten dat geautomatiseerde verwerking geen optie is. Er is geen signalering op nieuwe mutaties, geen grip op de werkvoorraad of hetgeen eerder verwerkt, het is lastig om goed te beveiligen en checks op compleetheid en juistheid kosten veel tijd.

“15. Als één van betrokken organisaties een informatieplan opstelt dan moet de informatievoorziening voor de gewenste samenwerking hier een prominent plaatsje in krijgen”

Het is van belang dat er één samenhangende informatievoorziening ontstaat. De informatievoorziening van de BsGW en Het Gegevenshuis maakt onderdeel uit van de gemeentelijke informatiehuishouding. Niet alleen vanwege het verwerkingsproces, maar ook vanwege het feit dat mutaties in de door deze partijen onderhouden registraties effect kunnen hebben op overige, bij gemeenten aanwezige registraties.

4 Mogelijke oplossingsrichtingen

Op basis van de op 8 januari jongstleden vastgestelde constatering (huidige situatie) en bijbehorende geformuleerde oplossingen is een aantal oplossingsrichtingen (gewenste situatie) uitgewerkt:

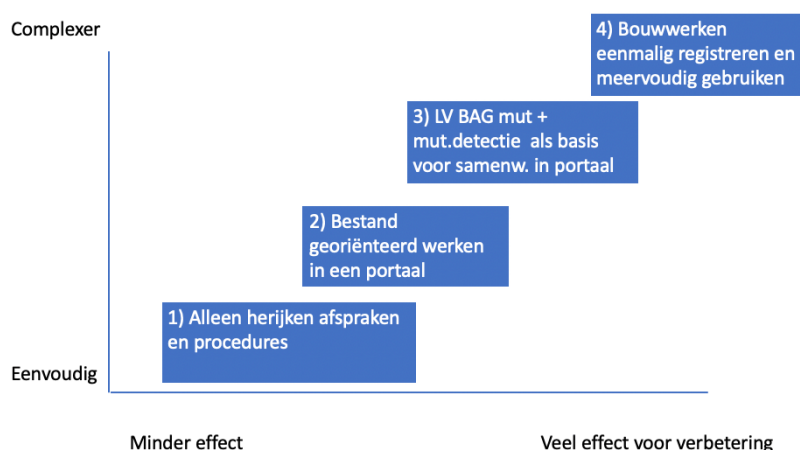
- 1) Alleen herijken afspraken en procedures;
- 2) Bestand georiënteerd samenwerken in een portaal;
- 3) LV BAG mutaties + mutatiedetectie (luchtfoto) als basis voor samenwerking in een portaal;
- 4) Bouwwerken eenmalig registreren en meervoudig gebruiken;
- 5) Samenwerken in één objectenregistratie.

In hoofdstuk 5 'Afwegingen en advies' is de relatie gelegd tussen de vastgestelde constatering en de in dit hoofdstuk uitgewerkte oplossingsrichtingen. Hierbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- ✓ *"Er is focus gelegd op constatering- en hiermee oplossingsrichtingen binnen de samenwerking tussen de betrokken organisaties";*
- ✓ *"Alle oplossingsrichtingen staan los van proces en organisatie, het maakt dus niet uit wie, wanneer welke rol gaat bekleden";*
- ✓ *"Er is sprake van een groeimodel, een oplossingsrichting kan worden opgevolgd door de volgende zonder grote desinvesteringen".*

Voor alle hierboven genoemde oplossingsrichtingen geldt dat ze pas volledig tot hun recht komen als alle betrokken organisaties zich (blijven) inzetten voor een goede samenwerking. Hier is in sessie 1 en 2 uitgebreid over gesproken. De meest belangrijke conclusies maken onderdeel uit van het advies.

Opgemerkt dient te worden dat de oplossingsrichtingen verschillen in complexiteit/inspanning om deze te bereiken en in toenemende mate een oplossing bieden voor de geconstateerde knelpunten.

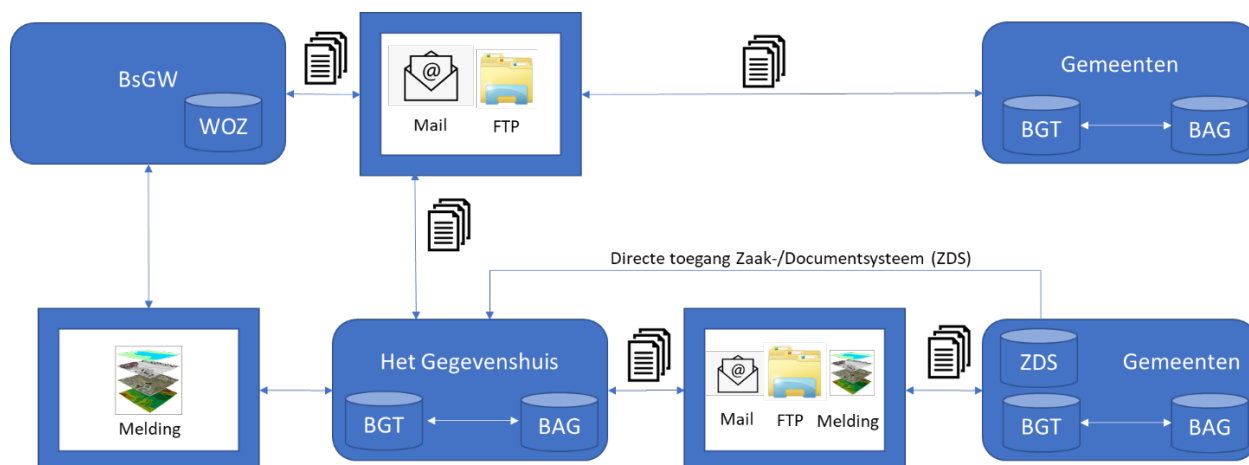


De oplossingsrichting 'Samenwerken in één objectenregistratie', waarbij uitgegaan wordt van de aanwezigheid van een samengestelde objectregistratie (SOR/DIS-GEO¹) zoals nu wordt vormgegeven door de VNG, is niet nader uitgewerkt en besproken. De termijn waarop deze ontwikkeling

¹ <https://www.geobasisregistraties.nl/basisregistraties/doorontwikkeling-in-samenhang/objectenregistratie>

uitgekristalliseerd zal zijn, is te lang om op te wachten. Het gedachtegoed biedt echter wel al passende oplossingen voor de eerder vastgestelde constatering. Oplossingsrichting 4 vormt hiervoor de basis waarmee alle betrokkenen samen, op termijn, naar een samenhangende objectenregistratie kunnen groeien. In de volgende paragrafen wordt elke afzonderlijke de oplossingsrichting nader toegelicht.

4.1 Alleen herijken afspraken en procedures (1)



Toelichting:

- Proces en soorten hulpmiddelen blijven gelijk, we gaan met elkaar in gesprek over de gewenste verbetering en passen de bestaande hulpmiddelen: standaard documenten (Excel, Word en FTP) en procedures aan qua inhoud (alleen de relevante mutaties);
- Het introduceren van een gemeenschappelijke actie/vragen/to-do list functionaliteit (zoals Microsoft To-Do) en een checklist (zijn de bestandsleveringen compleet);
- Mutatiesignaleringen kunnen op dezelfde manier worden geïmplementeerd;
- Er blijven verschillen tussen de diverse registraties optreden, wellicht iets minder dan in de huidige situatie omdat het belang voor verwerking goed is belegd en er meer regie op de werkvoorraad is;
- Weinig tot geen mogelijkheden tot automatische signalering/rappel op openstaande vragen/acties/te verwerken bestanden;
- De verdere verwerking van mutaties in de backoffice van de ontvanger blijft handmatig;
- De kaart heeft geen meerwaarde omdat er wordt uitgewisseld op basis van bestanden (ipw object-mutaties), er is dus geen gemeenschappelijk inzicht (praten we over hetzelfde object/dezelfde periode?);
- Directe toegang tot de zaaksystemen van de gemeenten wordt niet gezien als wenselijke oplossing, omdat er geen standaard is voor het registreren van zaken en documenten en de data alsnog handmatig wordt overgenomen naar de eigen systemen;
- Als alle bestandsleveringen via de ftp lopen, hoeft er niet meer in applicaties van collega-organisaties te worden gezocht naar documenten.

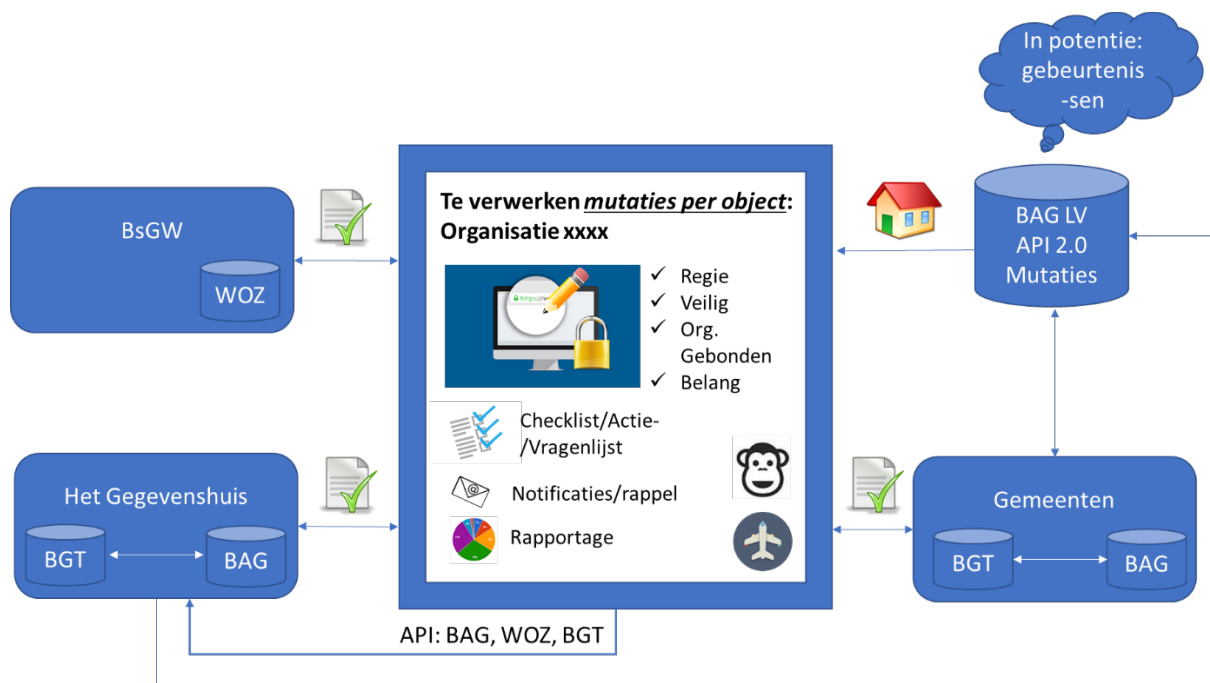
4.2 Bestand georiënteerd samenwerken in een portaal (2)



Toelichting:

- Uitgangspunt is dat de herijking van afspraken, zoals benoemd bij oplossingsrichting 1, tevens de basis vormen voor deze oplossingsrichting;
- De FTP mappenstructuur komt te vervallen; de samenwerking blijft wel gebaseerd op bestandsuitwisseling (maar dan alleen de relevante mutaties);
- Alle bestanden worden per type, per nader vast te stellen periode door de gemeente in het portaal geüpload. Per bestand is helder of deze (volledig) is verwerkt of niet;
- Actueel inzicht in de werkvoorraad betekent bijvoorbeeld dat de mutaties voor de maand april nog open staan en die van maart zijn verwerkt voor gemeente x;
- Bij het uploaden is een checklist aanwezig als herinnering wat minimaal aanwezig moet zijn waarbij direct duidelijk is of dit ook aanwezig is;
- Per bestand, per periode, per gemeente bestaat de mogelijkheid om vragen/acties uit te zetten naar andere organisaties. Deze vragen/acties komen in een werklijst van de actiehouder terecht. Hij/zij krijgt hier een notificatie van via de mail. De initiator van de actie/vraag kan deze bewaken;
- Een ontvanger van een actie/vraag kan deze in het portaal beantwoorden, eventueel bestanden toevoegen, de initiator krijgt hiervan een notificatie (bijvoorbeeld via de e-mail);
- Bestanden voor mutatiesignalering (luchtfoto) en mutaties in Ortax kunnen vergelijkbaar worden verwerkt en bewaakt;
- De verdere verwerking in de backoffice van de ontvanger blijft handmatig;
- Er blijven verschillen tussen de diverse registraties optreden, wellicht iets minder omdat het belang voor verwerking goed is belegd en er meer regie op de werkvoorraad is;
- Automatische archivering-, het schalen van de oplossing kan eenvoudig, meer veilig dan de FTP mappenstructuur, door bijvoorbeeld 2-step authenticatie in te zetten;
- De kaart heeft geen meerwaarde omdat er wordt uitgewisseld op basis van bestanden (ipv object-mutaties), er is dus geen gemeenschappelijk inzicht (praten we over hetzelfde object/dezelfde periode?).

4.3 LV-BAG / detectie mutaties als basis voor samenwerking in een portaal (3)

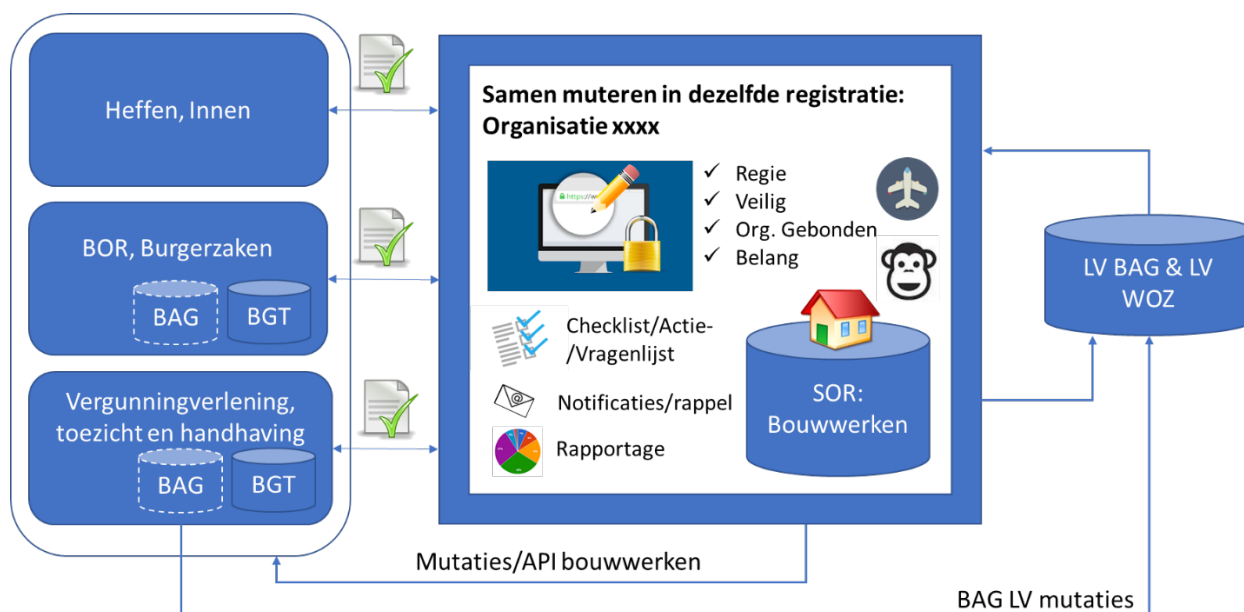


Toelichting:

- Op basis van LV BAG mutaties (BAG 2.0 mutatie API, automatische signalering)- en mutaties voortkomend uit mutatiesignalering (luchtfoto's) en terugmeldingen. Het verdient aanbeveling om (in de eerste periode) het compleet zijn van mutaties te spiegelen tegen de verleende omgevingsvergunningen;
- Mutaties in de BAG applicatie van de bronhouder leiden tot mutaties in de LV BAG. Het samenwerkingsportaal signaleert de relevante mutaties voor verwerking in de WOZ. De LV BAG vormt hiermee de basis voor het verwerken van mutaties in de WOZ;
- Het niet of onvolledig doorvoeren van mutaties in de BAG heeft in deze oplossingsrichting directe gevolgen voor de WOZ registratie en hiermee de kwaliteit van de aanslag en eventueel nakomende bezwaren;
- Het portaal toont de in de WOZ te verwerken mutaties in lijstvorm aan de BAG bronhouders (oud → nieuw). Ter controle wordt het object in relatie tot de WOZ op de kaart getoond, verschillen met de huidige situatie in de WOZ worden zichtbaar gemaakt;
- Gemeenten voorzien de te verwerken mutaties van de nodige (bron)documenten (upload/koppeling zaak-/documentsysteem) voor latere verwerking door de BsGW;
- Let op → de BAG LV kent geen gebeurtenissen: gemeenten leveren waar nodig de aanleiding van een mutatie (calamiteit, dakkapel bouwen/percentage bouw gereed) aan via het Portaal (selectie/invoer);
- Mutaties welke vanuit het WOZ proces worden gesignaleerd (bijvoorbeeld constatering, aanpassing gebruiksoppervlakte) worden als te verwerken (terug)melding op het BAG object geplaatst, inclusief de onderbouwing (brondocument + gereede twijfel). De gemeente krijgt hier een notificatie van binnen, welke zorg draagt voor de tijdige verwerking in de BAG applicatie (en hiermee weer in de LV BAG);

- Mutaties voortkomend uit luchtfoto's worden als te verwerken object(en) getoond, waar nodig voorzien van brondocumenten en op vergelijkbare wijze als de LV BAG mutaties verwerkt;
- Er is nu actueel inzicht in de werkvoorraad: inzicht op mutaties per object, per organisatie;
- Per mutatie/object kunnen vragen/acties worden uitgezet bij collega's (van andere organisaties). Acties/vragen bewaken in werklijsten per organisatie;
- Automatische notificaties/rappe (of signalen naar een zaakstelsel) op openstaande vragen/acties/verwerking van mutaties;
- Het moet mogelijk zijn om samen pluskenmerken te registreren per BAG-object;
- Mogelijkheid tot slimme controles door BGT en WOZ ook te ontsluiten: zijn mutaties al verwerkt in BAG, WOZ en BGT? (controle gebruiksoppervlakte!);
- De verdere verwerking van mutaties in de backoffice van de ontvanger blijft handmatig;
- Middels een API kunnen de BAG, WOZ en BGT in relatie tot elkaar worden opgevraagd (NL API strategie en OGC standaarden);
- De kaart geeft inzicht in de locatie van objecten/mutaties en biedt een extra handvat voor controle op tijdige/juiste verwerking.

4.4 Bouwwerken eenmalig registreren en meervoudig gebruiken (4)



Toelichting:

- Een landelijke samenhangende objectenregistratie is nog ver weg. In de tussentijd: een gezamenlijke registratie van Bouwwerken ('basisobjecten' zoals bedoeld in de SOR²) en mutaties hieruit doorsturen naar de LV WOZ en de LV BAG;
- Bouwwerken zijn direct geschikt voor gebruik in de primaire processen (Heffen, Beheer openbare ruimten (BOR), Burgerzaken, etc) voor alle deelnemende organisaties;

² <https://www.geobasisregistraties.nl/basisregistraties/doorontwikkeling-in-samenhang/objectenregistratie>

- Mutaties in deze gezamenlijke registratie komen direct voort uit de primaire processen van de betrokken organisaties;
- Het maakt niet uit 'waar welke taak/verantwoordelijkheid ligt', er is één registratie, één waarheid, iedereen van elke organisatie kan elke stap voor het registreren/beheren van objecten uitvoeren en alle andere kunnen dit inzien;
- Er is niet alleen zicht op de werkvoorraad, er kan regie worden gevoerd op het registratieproces over heel de keten;
- Nu is het moment om een kernregistratie (bron)documenten te implementeren, deze onderdeel uit te laten maken van de SOR en nieuwe afspraken te maken over brondocumenten als basis voor een mutatie;
- Objecten worden geregistreerd zoals ze zijn, dus ook een dakkapel en een carport. Deze data komt uit mutatiesignalering;
- Er kunnen acties/vragen worden gesteld over objecten aan collega's van andere organisaties, deze komen in een werklijst van deze collega. Die worden middels een notificatie geïnformeerd (of de notificatie wordt naar een zaakstelsel van die organisatie gestuurd);
- De objecten worden via een API (NL API strategie en OGC standaarden)/mutaties (berichtenverkeer) ontsloten naar de backoffice van de deelnemende organisaties;
- Het verwerken van mutatiesignaleringen wordt in de Bouwwerkenregistratie gedaan, de BGT wordt (interne) afnemer;
- Een gefaseerde overgang van een lokale BAG naar de centrale registratie Bouwwerken is mogelijk waardoor bronhouders zelf kunnen bepalen of en wanneer ze meedoen aan deze oplossingsrichting;
- Er wordt hiermee goed voorgesorteerd op de uiteindelijke landelijke samenhangende objectenregistratie (SOR).

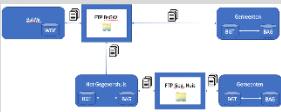
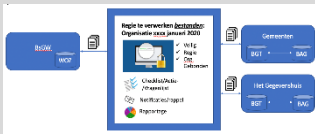
5 Afweging en advies

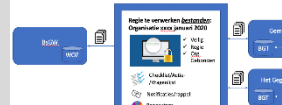
5.1 Afweging

Op de bijeenkomst op 20 januari jongstleden is met alle betrokkenen een gewogen advies tot stand gekomen. Tijdens deze bijeenkomst is uitgebreid gesproken over de mate waarin de uitgewerkte oplossingsrichtingen ook daadwerkelijk een oplossing in zich hebben voor de eerder geïnventariseerde constatering (zie hoofdstuk huidige situatie). Ook zijn de oplossingsrichtingen onderling vergeleken. De door betrokkenen genoemde voor- en nadelen per oplossingsrichting zijn afgezet tegen de eigenschappen van elke oplossingsrichting afzonderlijk. Dit heeft geresulteerd in een tweetal overzichten: 'Constateringen per Oplossingsrichting' en 'Eigenschappen per oplossingsrichting'.

Constateringen per oplossingsrichting

Oplossingsrichtingen zijn op hun waarde geschat door voor elke constatering aan te geven in welke mate deze worden opgelost: Rood (**Geen effect**), Oranje (**Klein positief effect**), Lichtgroen (**Middel positief effect**) en Donker groen (**Groot positief effect**). De dik gedrukte constateringen zijn door de deelnemers als meest belangrijk bestempeld om op te lossen.

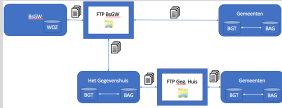
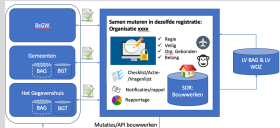
Model	1) Herijken afspraken en procedures	2) Bestand georiënteerd samenwerken in portaal	3) LV-BAG + mutatie-objecten basis voor samenwerking	4) Bouwwerken eenmalig registreren
Constateringen				
Schematische weergave oplossingsrichting (Hoge prioriteit)				
1. Informatie verzamelen is veel werk				
2. VTH proces is niet goed 'aangesloten'				

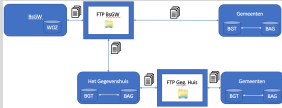
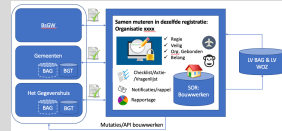
Model	1) Herijken afspraken en procedures	2) Bestand georiënteerd samenwerken in portaal	3) LV-BAG + mutatie-objecten basis voor samenwerking	4) Bouwwerken eenmalig registreren
Constateringen				
Schematische weergave oplossingsrichting (Hoge prioriteit)				
3. Grip op werkvoorraad is onvoldoende				
4. Persoonsgebonden				
5. Blokkade bij ontbreken gegevens				
6. Niet grutten in andermans data				
7. Applicatielandschap BSGW 'versnipperd'				
8. Veel systemen en koppelingen in de keten				
9. Mutatie van BsGW naar gemeenten				
10. Meetstaten zijn niet zaligmakend				

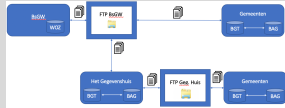
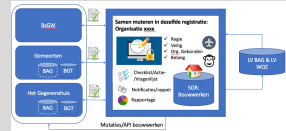
Model	1) Herijken afspraken en procedures	2) Bestand georiënteerd samenwerken in portaal	3) LV-BAG + mutatie- objecten basis voor samenwerking	4) Bouwwerken eenmalig registreren
Constateringen				
Schematische weergave oplossingsrichting (Hoge prioriteit)				
11. Rekening houden met Limburgs VTH systeem				
12. Vertrouwen in elkaar				
13. Afhankelijkheid registratie in de bron (tijdigheid)				
14. FTP mappenstructuur geen goede basis				
15. Integrale informatieplanning				

Eigenschappen per oplossingsrichting

Kenmerkende eigenschappen per oplossingsrichting zijn op hun waarde geschat door deze te voorzien van een kleur: Rood (**Negatief**), Oranje (**Matig positief**), Lichtgroen (**Positief**) en Donker groen (**Zeer positief**).

Eigenschap	Model	1) Herijken afspraken en procedures	2) Bestand georiënteerd samenwerken in portaal	3) LV-BAG + mutatie-objecten basis voor samenwerking	4) Bouwwerken eenmalig registreren
Schematisch					
1) Vorm van uitwisseling		Bestand gericht	Bestand gericht	Mutatiegericht	Eenmalige registratie
2) Veilig		Voldoet aan minimum eisen	Veiliger te maken dan 1) (gewenst)	Veiliger te maken dan 1) (gewenst)	Veiliger te maken dan 1) (gewenst)
3) Inspanning voor goede aanlevering BAG, mutatiesignaal, terugmeldingen en document		Complex	Beheersbaar	Klein	Nihil
4) Inspanning voor goede verwerking in WOZ		Groot; is bestand	Groot; is bestand	Middel: er is inzicht per mutatie	Nihil, staat klaar
5) Integrale benadering; proces-registratie-geo-documenten		Neen	Matig, alleen proces	Goed, ook ruimtelijk inzicht	Niet nodig!

Model	1) Herijken afspraken en procedures	2) Bestand georiënteerd samenwerken in portaal	3) LV-BAG + mutatie-objecten basis voor samenwerking	4) Bouwwerken eenmalig registreren
Eigenschap				
Schematisch				
6) Kwaliteitssignalering mogelijk	Neen	Neen	Ja	Niet nodig
7) Archivering	Niet conform wet	Conform wet in te richten	Minder/niets te archiveren	Geen archivering nodig
8) Grip op werkvoorraad	Matig - slecht	Ja, op bestandsniveau	Ja, per mutatie/object	Ja, op objectniveau
9) Persoonsafhankelijk	Ja	Nee	Nee, ook 'autonome' mutaties	Nee, autonome' mutaties
10) Voldoet aan standaarden ('pas toe of leg uit')	Alleen sFTP	Alles m.b.t. security	Volledig	Volledig
11) Aansluiten op landelijk info-beleid	Niet	Matig	Goed, o.a. Common ground	Zeer goed, opstapje SOR/DIS Geo
12) Aansluiten op Limburgse VTH-aanbesteding	Nee	Nee	Document-koppeling uniform	Nog niet duidelijk.

Eigenschap	Model	1) Herijken afspraken en procedures	2) Bestand georiënteerd samenwerken in portaal	3) LV-BAG + mutatie-objecten basis voor samenwerking	4) Bouwwerken eenmalig registreren
Schematisch					
Kosten (€)*		Verwaarloosbare externe kosten, zeer beperkte interne kosten voor uitwerking	Eenmalig: 75.000 - 100.000 Jaarlijks: 17.500 – 25.000 beperkte interne kosten (1 fte) naar doorlooptijd	Eenmalig: 150.000 Jaarlijks: 50.000 interne kosten (2 fte) naar doorlooptijd	Eenmalig: 350.00 – 500.000 Jaarlijks: 150.000 – 200.000 interne kosten (6 fte) naar doorlooptijd
Eenvoud implementatie (complexiteit)		Eenvoudig	Goed te doen	Beperkt aantal technische uitdagingen	Complex, veel organisaties, nog geen standaard en flinke technische uitdaging
Doorlooptijd		2 maanden	4 maanden	9 - 12 maanden	1,5 - 2 jaar

*n.b.: genoemde kosten zijn indicatief en geven een indruk van de omvang. Verder onderzoek is nodig om de kosten meer specifiek in te kunnen schatten.

5.2 Advies

Alle betrokkenen zijn het er unaniem over eens dat:

- ✓ oplossingsrichting 1 - 'Alleen herijken bestaande afspraken en procedures' **NIET DE VOORKEUR** heeft omdat deze:
 - te weinig/geen (hoog geprioriteerde) constatering oplost (grip op de werkvoorraad, persoonsafhankelijkheid, tijdige verwerking van data);
 - niet voldoet aan de wet (Archief);
 - te weinig positieve eigenschappen ten opzichte van de andere oplossingsrichtingen heeft;
 - onvoldoende aansluit bij het informatiebeleid;
 - er geen meerwaarde is voor het gebruik van een Limburgs VTH systeem;
 - correcte verwerking in de WOZ niet verbetert;
 - het risico dat registraties nog steeds uit elkaar kunnen lopen hoog blijft en automatische signaleringen hierop niet mogelijk zijn en te complex is in het gebruik.
- ✓ Oplossingsrichting 2 - 'Bestand georiënteerd samenwerken in portaal' **NIET DE VOORKEUR HEEFT, MAAR TIJDELIJK INGEZET KAN WORDEN** mocht de voorkeursoplossingsrichting te lang op zich laten wachten. Deze oplossingsrichting wordt gezien als tijdelijk omdat:
 - deze nog net te weinig grip geeft op de werkvoorraad (want bestandsverwerking i.p.v. mutatieverwerking);
 - Een correcte verwerking in de WOZ niet verbetert;
 - het risico dat registraties uit elkaar kunnen lopen omlaag zal gaan, maar waarschijnlijk niet voldoende omlaag gaat en automatische signaleringen hierop niet mogelijk zijn;
 - er geen meerwaarde is voor het gebruik van een Limburgs VTH systeem;
 - deze maar matig aansluit bij het informatiebeleid.
- ✓ Oplossingsrichting 3 - 'LV-BAG + mutatie-objecten basis voor samenwerking' **NU DE VOORKEUR HEEFT** omdat:
 - deze een oplossing biedt voor vrijwel alle constatering;
 - voldoende grip op de werkvoorraad biedt zonder dat alle betrokkenen over moeten stappen naar één registratie en geen complexe koppelingen vereist zijn;
 - deze een oplossing biedt waarin meerdere tot nu toe losse werelden (regie op een registratieproces, administratieve registratie, ruimtelijke registratie en documenten) bij elkaar brengt zonder dat alle betrokkenen over moeten stappen naar één registratie en geen complexe koppelingen gelegd hoeven te worden;
 - er samengewerkt kan worden op object- in plaats van op bestandsniveau, zodat er gesproken wordt over mutaties op objecten en het minder belangrijk is of dit object in de BAG en/of in de WOZ voorkomt;
 - op basis hiervan, op termijn, een doorontwikkeling plaats kan vinden naar oplossingsrichting 4 en de samenhangende objectenregistratie en deze voldoet aan het informatiebeleid;
 - Kosten redelijkerwijs kleiner zijn dan de baten die met deze oplossing bereikt kunnen worden en binnen een afzienbare tijd kan worden geïmplementeerd.
- ✓ Oplossingsrichting 4 - 'Bouwwerken eenmalig registreren' **HET GEWENSTE EINDPLAATJE IS, MAAR NU NIET DE VOORKEUR HEEFT** omdat deze een oplossing biedt voor alle

constateringen, het beste scoort op de eigenschappen per oplossingsrichting en DE opstap is naar de samenhangende objectenregistratie (SOR), maar:

- deknelpunten van NU zijn en de implementatie van deze oplossingsrichting te lang op zich zal laten wachten;
- meerdere bestuurlijke vraagstukken oproept welke niet op de korte termijn kunnen worden geadresseerd;
- voor meerdere partijen investeringen voor de lange termijn zal vergen, welke (nog) niet zijn gereserveerd en er behoefte is aan een oplossing voor de korte-/middellange termijn.

5.3 Samenwerking als basis

Voor alle hierboven genoemde oplossingsrichtingen geldt dat ze pas volledig tot hun recht komen als alle organisaties zich (blijven) inzetten voor een goede samenwerking. Betrokken organisaties hebben hier uitgebreid met elkaar over gesproken. De meest belangrijke conclusies maken onderdeel uit van voorliggend advies:

- ✓ Er is begrip voor de huidige situatie (de geformuleerde constatering) en hoe dit is ontstaan. Blijf open met elkaar in gesprek over het verbeteren ervan. Dit kan het beste door mensen die met elkaar samen werken (eerst) *met elkaar* in gesprek te laten gaan over de manier waarop ze met elkaar samenwerken en hoe dit nog beter kan. Neem hierbij een collega mee, zodat gemaakte afspraken en het gevoel bij deze afspraken niet gebonden is aan één persoon;
- ✓ Als we weten waarom dingen belangrijk zijn, zijn we meer gedreven om hier (tijdig) in te voorzien. Wees dus duidelijk over *het belang* van gemaakte afspraken en het gevolg als deze niet (kunnen) worden nagekomen;
- ✓ We zijn het erover eens dat *vertrouwen de basis is* voor een goede samenwerking. We willen het liefst stoppen met het controleren van elkaars werk. Doordat we gericht de juiste informatie met elkaar uitwisselen kan vertrouwen in elkaars informatieproducten ontstaan. Het is belangrijk om dit periodiek te evalueren en waar nodig bijstellen, want vertrouwen moet groeien;
- ✓ Alle oplossingsrichtingen gaan over organisaties welke samenwerken in de keten. Implementeer deze dan ook samen;
- ✓ Haak informatieadviseurs en IT-medewerkers van de betrokken organisaties aan voor afstemming over de architectuur, de infrastructuur en de daadwerkelijke implementatie;
- ✓ Ontwikkel een gezamenlijk informatiebeleid of betrek elkaar zoveel mogelijk in het samenstellen van een eigen informatiebeleid.

5.4 Verzamelde implementatieadviezen

Uit de bijeenkomst van 20 januari jongstleden kwamen meerdere adviezen voor de implementatie van voorkeursoplossingsrichting drie (3). Alhoewel het samenstellen van een implementatieplan geen onderdeel uitmaakt van de opdracht achten we het belangrijk deze alsnog te noemen en aan te vullen vanuit onze eigen ervaring:

- ✓ Realisatie kan plaatsvinden in 2020. Het is dan wel van belang om snel helderheid te krijgen over opdrachtgeverschap, aanpak, bemensing en financiering van de implementatie;
- ✓ Totdat oplossingsrichting 3 in gebruik is genomen dienen er aanvullende, tijdelijke afspraken gemaakt te worden over de wijze waarop de gebruiksooppervlakten worden verwerkt: plaats

de te verwerken mutaties voortkomend uit de WOZ, BAG en mutatiesignalering als 'te verwerken mutaties' op de FTP. Alle betrokkenen geven in deze lijst aan welke mutaties zijn verwerkt. Wijs iemand aan die deze lijst bewaakt en de verwerking ervan periodiek checkt bij de bronhouders van de BAG en de WOZ (kwaliteitscontrole). Als oplossingsrichting 3 is geïmplementeerd kan deze aanvullende bewaking komen te vervallen;

- ✓ Oplossingsrichtingen drie en vier zijn mooie opstapjes naar de samenhangende objectenregistratie. Net als de samenhangende objectenregistratie zijn dit integrale registratieapplicaties: regie op het registratieproces, het tonen van zowel administratieve- als ruimtelijke data, de integratie met een register (documenten) en de rapportage hierover. Kies niet voor koppelingen, maar implementeer een integrale oplossing;
- ✓ Kijk bij het realiseren van de slimme controles/signalering (BAG-WOZ-BGT) ook naar de ENSIA, zodat we direct voldoen aan de landelijke kwaliteitsnorm;
- ✓ Maak gebruik van Zaak-/Documentkoppelingen om eenvoudig brondocumenten op te kunnen halen bij bronhouders. BsGW en Het Gegevenshuis nemen hiervoor deel aan overleggen m.b.t. implementatie van het Limburgs VTH-systeem;
- ✓ De IT afdelingen van Het Gegevenshuis en de BsGW zien voor geen enkele oplossingsrichting blokkerende aandachtspunten. Oplossingsrichting 1 gaat uit van bestaande voorzieningen, zonder aanpassingen. Bij oplossingsrichting 2, 3 en 4 is geredeneerd vanuit een centrale SaaS voorziening en het gebruik ervan door alle betrokken organisaties. Het is echter wel wenselijk om:
 - Data vanuit het samenwerkingsportaal op te halen (pull-mechanisme) bij de bron (zaak-/documentsysteem) i.v.m. de beveiliging;
 - Passende beveiligingsmaatregelen te nemen, omdat er persoonsgegevens worden uitgewisseld;
 - Een eigen mailserver/mailservice te hanteren voor notificaties/samenwerking;
 - De data te ontsluiten via API's (NL API strategie EN OGC standaarden);
 - Alleen (SaaS) oplossingen te implementeren welke passen binnen het informatiebeleid (dit is nog wel in ontwikkeling).
- ✓ Laat andere gemeenten aangesloten bij de BsGW en Het Gegevenshuis kennis nemen van de inhoud van voorliggend advies en te vragen om zich aan te sluiten bij de implementatie.

Bijlage 1: Deelnemers bijeenkomsten

Voornaam	Achternaam	Functie	Organisatie
Bjorn	Mingels	Senior medewerker BAG/WOZ	Het Gegevenshuis
Peter	Meijers	Specialist geo-informatie	Het Gegevenshuis
Ingrid	Vromen	Afdelingshoofd Basisregistraties	Het Gegevenshuis
Mihelina	de la Rosette	Medewerker privacy en informatiemanagement	Het Gegevenshuis
Peter	de leeuw	Projectleider adviseur	Het Gegevenshuis
Mark	Kusters	Senior Medewerker Vastgoed	BsGW
Rene	Beerens	Senior medewerker Vastgoed	BsGW
Roy	Willems	Adviseur Heffen	BsGW
Wim	de Brouwer	Ciso	BsGW
Twan	Hanssen	Accountmanager/juridisch adviseur	BsGW
Jack	Van der Goes	Interim afdelingshoofd Informatisering	BsGW
Angela	van Ool	Beleidsmedewerker GEO-info	Gemeente Beesel
Heleen	van Wel	Senior beleidsmed GIS / Beheer	Gemeente Beek
Theo	Botden	Gegevens/applicatiebeheerder	Gemeente Bergen
Tim	Ariaans	Medewerker GEO	Gemeente Bergen
Olaf	Pijls	Adviseur Vastgoed en Geo	Gemeente Valkenburg
Vera	Luijpers	BAG beheerder	Gemeente Gulpen-Wittern
Gerrit	Wensink	BAG beheerder	Gemeente Stein
Alex	Janssen	GEO-adviseur/BAG beheerder	Gemeente Roermond

Bijlage 2: Inventarisatie resultaten uit de informatiesessies

Levering mutaties in BAG en BGT die relevant zijn voor de WOZ

Gemeenten en het Gegevenshuis leveren gegevens aan de BsGW met betrekking tot de BAG en BGT waar dat relevant kan zijn voor de registratie van de WOZ (stromen 1 en 3) uit het eerder geschetste overzicht. Een deel van deze mutaties worden ook door gemeenten aan het Gegevenshuis geleverd (stroom 5).

Dit zijn reguliere & niet reguliere BAG-mutaties zoals:

- Het verlenen/ intrekken van een omgevingsvergunning (bouw, verbouw, sloop, etc);
- Het verlenen/ intrekken van aanwijsbesluiten (stand-/ligplaatsen);
- Verbouwingen zonder vergunning;
- Constateringen van handhavers van afwijkingen t.o.v. registraties;
- Objecten in onderzoek plaatsen;
- Bestemmingswijzigingen;
- Ingemeten van definitieve geometrie die moet worden opgenomen in de registratie;
- Vaststelling van calamiteiten (bijvoorbeeld verdwenen panden na brand);
- Doorgeven van terugmeldingen van derden van (mogelijke) onjuistheden;
- Etc.

Ook mutaties die ontstaan uit de bijhouding van de BGT kunnen relevant zijn voor de WOZ-registratie. Hierbij is te denken aan de signalering dat een carport of dakkapel is gerealiseerd of de vaststelling (door bijvoorbeeld luchtfoto-kartering) dat uitbreidingen aan woningen hebben plaatsgevonden (wat resulteert in een aanpassing van het gebruiksoppervlak). Er is gestart met mutatiedetectie op basis van luchtfoto-analyse. Het plan is om dit jaarlijks te doen. Een aantal gemeenten voert deze mutatiedetectie ook uit. Hier lijken samenwerkingsvoordelen te behalen.

Aanvullend verzoekt de BsGW de gemeenten en het Gegevenshuis om onderliggende besluiten (brondocumenten) aanvullende informatie (bijvoorbeeld als de eerder geleverde informatie niet compleet is) en meldt zij situaties op de BAG terug als er sprake is van gerede twijfel.

Van Gemeenten/Gegevenshuis naar BsGW

Door de BsGW is, in samenwerking met gemeenten en het Gegevenshuis een afspraak gemaakt over de wijze waarop gegevens aangeleverd moeten worden. Deze gegevens dienen gemeenten en de BsGW op een centrale plek (FTP-server) te plaatsen.

De aanlevering van gegevens verloopt niet altijd conform gemaakte afspraken en het format laat de nodige vrijheden. Het kost de gemeenten veel tijd om de data om te zetten naar dit vaste format. Volledigheidscontroles en uitzoekwerk kost de BsGW veel energie.

Er zijn bijvoorbeeld geen afgesproken naamconventies van tekeningen of het ontbreekt aan oppervlaktematen. Dit betekent in de praktijk dat er voor (met name de complexe) aanvullende informatie moet worden verstrekt en deze vergunningaanvragen geheel opnieuw moeten worden beoordeeld door de BsGW om op basis daarvan WOZ objecten te vormen (terwijl dat ook al is gedaan om de BAG registratie te kunnen doen door gemeenten of het Gegevenshuis).

Met het Gegevenshuis is de afspraak gemaakt om een zogenaamde meetstaat in te vullen. Deze wordt opgesteld met de bedoeling om direct te kunnen verwerken in de WOZ-registratie. Feitelijk wordt het WOZ object al gevormd bij de aanleverende organisatie. Het overnemen hiervan is snel en eenvoudig. De gemeenten Sittard-Geleen, hanteren deze meetstaat ook.

Bij het opleveren van een meetstaat hoeven geen tekeningen bijgevoegd te worden. Deze kunnen echter wel nodig zijn bij bezwaarafhandeling. Op dat moment vraagt de BsGW deze weer op bij gemeenten of het Gegevenshuis.

Opgemerkt wordt dat de wijze van aanlevering vaak persoonsgebonden is. Het proces binnen gemeenten is in de meeste gevallen goed uitgedacht en ondersteunt middels hulpmiddelen maar er wordt niet altijd actief niet naar gehandeld. Dit leidt ook tot knelpunten bij ziekte/ vakanties van mensen.

Door de BsGW is aangegeven dat het relatief vaak nodig is om na te bellen als er wijzigingen op eerder geleverde mutaties worden aangeboden.

De check op compleetheid is lastig uit te voeren. Regelmatig ontbreken er stukken of blijkt er nog een wijziging doorgevoerd te zijn in de bouwvraag die leidt tot realisatie van extra WOZ-objecten.

Het verwerken van de mutaties die gemeenten en het Gegevenshuis aanreiken in de WOZ registratie is handwerk. Hiervoor zijn geen geautomatiseerde hulpmiddelen beschikbaar.

Gemeenten hebben aangegeven dat het hebben van regie op mutaties ook binnengemeentelijk een lastig issue is. De keten Vergunningverlening-BAG/BGT-WOZ, maar ook signalering van mutaties vanuit Burgerzaken (BRP) en overige kanalen (luchtfotokartering, meldingen via front-office e.d.) is niet 'gesloten'.

De gemeente Roermond suggereert om aan te haken op de gezamenlijke aanbesteding van een VTH applicatie door meerdere Limburgse gemeenten, mede in het kader van aansluiting op het DSO. Dit zou een oplossing kunnen zijn voor het beter aansluiten op het VTH proces.

Gesteld kan worden dat de invullingen per gemeente nogal verschillen (wel of geen zaak/document-systeem, samenwerkingen tussen verschillende afdelingen etc.). Allen geven echter aan dat het overzicht op de keten: verzamelen, leveren, verwerken en terugkoppelen ontbreekt. Geconcludeerd wordt dat regie op gegevenssamenhang in de keten nodig is.

Het Gegevenshuis heeft een vergelijkbare problematiek als de BsGW om de juiste mutaties te krijgen uit het vergunningproces ten behoeve van de BAG-registratie.

Bij het Gegevenshuis bestaat de mogelijkheid om voor gemeenten waarvoor de BAG-registratie wordt uitgevoerd, in te loggen op de in gebruik zijnde zaaksystemen (pijl 5 Uit voorgaand schema). Dit zijn echter oplossingen die per gemeente verschillen. Het gegevenshuis kent (LK03 = samengesteld) berichtenverkeer met de acht aangesloten gemeenten.

Gemeenten beoordelen de vergunningaanvraag (en toetsen de geometrie). Data gerelateerd aan vergunningen wordt in losse mapjes (geen overzichtslijstjes) op de FTP van Het Gegevenshuis geplaatst. Levering van de data is sterk afhankelijk van de aanwezige personen bij de leverende gemeenten.

Statuswijzigingen worden op diverse manieren aan Het Gegevenshuis geleverd: melding plaatsen via GIS Viewer, ophalen uit het zaaksysteem, ook telefonisch en per e-mail.

Het lijkt een goed idee om Het Gegevenshuis te vragen om deel te nemen aan het VTH overleg van de Limburgse gemeenten.

Het Gegevenshuis voert zowel de BAG als de BGT voor haar acht gemeenten. Gegevenshuis draagt zorg voor de definitieve geometrie.

Er bestaat een voorkeur om vergunningaanvragen te monitoren op basis van een landelijke voorziening hiervoor (OLO). Deze registratie is echter niet compleet en niet volledig geschikt voor monitoring.

Van BsGW naar gemeenten/Gegevenshuis

De stroom aan informatie van de BsGW naar gemeenten is ook niet altijd volledig/ tijdig (pijlen 2 en 4 in voorgaand schema). Als bijvoorbeeld bezwaar wordt gemaakt tegen een aanslag waarbij sprake is van een gesloopte garage, wordt dit gewijzigd in de WOZ -registratie, maar niet altijd meteen doorgegeven aan gemeenten. Dit signaal richting gemeenten ontstaat pas bij een 'verschilbepaling BAG-WOZ'. Dit kan een tijd later zijn.

In principe worden alle mutaties gemeld in de zogenaamde mutatieoverzichten WOZ (query op ortax). Zie opmerkingen hiervoor bij punt 9. Deze overzichten zijn dusdanig onduidelijk voor gemeenten dat vrijwel geen enkele gemeente hier iets mee doet.

De genoemde verschilbepaling is de zogenaamde BAG-WOZ koppeling welke wordt onderhouden in de WOZAPP van Geon. Indien bij het genoemde voorbeeld van de gesloopte garage de BsGW al wel dit deelobject heeft beëindigd in ortax, zal er bij het onderhoud van de BAG-WOZ koppeling een BAG melding worden gemaakt richting de gemeente. In deze melding wordt aangegeven waarom het verzoek tot "sloop pand" wordt gedaan. De overzichten van de BAG meldingen zijn wel duidelijk voor de gemeenten en hierop volgt doorgaans gepaste respons.

Ook bevindingen die komen uit zogenaamde voormeldingen (reacties van belastingplichtigen op de gegevens waar de aanslag op gebaseerd wordt) kunnen relevant zijn voor de BAG-registratie. Dergelijke gegevens gaan nu in bulk naar gemeenten die kunnen op basis hiervan uitzoeken wat dit betekent voor de BAG-registratie. Doordat dit in bulk plaatsvindt en ook eerder door de gemeente geleverde mutaties bevat, moeten gemeenten zoeken naar relevante mutaties. Dit wordt meestal nagelaten.

Mutaties welke door de BsGW zijn doorgevoerd in de WOZ en ook in de BAG moeten worden verwerkt dienen te zijn voorzien van een brondocument. Is dat niet de omgekeerde wereld? En als dat wel gebeurt welk brondocument kan dan worden gebruikt (bijvoorbeeld een uitspraak op een bezwaarschrift). Op dit moment worden er geen brondocumenten door de BsGW vervaardigd.

Bijvoorbeeld n.a.v. bezwaarschrift. Hier is waarschijnlijk mandaat voor nodig en de achtergrond van de mutatie moet inzichtelijk zijn (volgens Roermond waarschijnlijk niet voor de GBO).

Vanuit de BsGW worden maandelijks Stuf-TAX bestanden en Excel overzichten verstuurd aan het Gegevenshuis en gemeenten. Dit leidt bij het Gegevenshuis tot een proces waarbij relevante

mutaties in de BAG worden verwerkt. Gemeenten vinden deze werkwijze over het algemeen niet praktisch. Het levert te veel niet relevante informatie op.

Kwaliteit en bruikbaarheid van de gegevens

Een belangrijk issue is dat niet alle relevante mutaties door gemeenten worden aangereikt. Een belangrijke hierin betreft de statuswijzigingen nadat een vergunning is afgegeven. Voor de WOZ is van belang dat bekend is wanneer de bouw start en wat het percentage gereed is aan het einde van het jaar. Deze informatiestroom (in het algemeen tussen de afdeling vergunningverlening en de personen die zich bezighouden met BAG-registratie) verloopt niet altijd goed. Dit komt ook omdat initiatiefnemers dit niet altijd goed melden aan gemeenten.

Een belangrijk issue is dat een aantal mutaties in de BAG relevant zijn voor de WOZ-registratie, die niet direct voortkomen uit een vergunningverleningsproces. Gemeenten reiken deze mutaties veelal aan door lijsten te sturen uit de BAG-registratie (op basis van queries). Sommige gemeenten sturen alleen de bijbehorende brondocumenten. De afhandeling hiervan vergt in het algemeen veel zoekwerk bij de BsGW.

De resultaten van mutatiedetectie op basis van luchtfoto's van niet-woningen is lastig te interpreteren. Gemeenten verwerken deze mutaties; de BsGW krijgt hiervan de mutaties vanuit de gemeenten (of het Gegevenshuis).

Op dit moment maakt geometrie van WOZ-objecten geen integraal onderdeel uit van de registratie. Wel wordt bij de BsGW geometrie gebruikt om de relatie tussen BAG-objecten en WOZ (deel-) objecten te kunnen leggen.

Door gemeenten en de BsGW wordt veel heil gezien in het integraal bijhouden van een WOZ-kaart. Dit maakt het bijhouden van de BAG-BGT-WOZ relatie een stuk eenvoudiger.

BsGW werkt aan het inzichtelijk maken van mutaties ten behoeve van gemeenten (transparantie). Gemeenten hebben op dit terrein behoefte aan 'achtergrondinformatie over doorgevoerde wijzigingen die ook relevant kunnen zijn voor de BAG- en/of BGT-registratie. Hierbij valt te denken aan resultaten van nader onderzoek door de BsGW na een bezwaar. Hier zijn de eerste stappen in gezet in de vorm van rapportages. Dit wordt door sommige gemeenten niet als voldoende beschouwd; sommige gemeenten wensen verdergaande controle/ verificatie te doen.

WOZ-Objectvorming, Taxatie en -mutatieverwerking bij de BsGW

In het verleden heeft vorming van WOZ-objecten op verschillende wijze plaatsgevonden. Voor de huidige situatie is de objectvorming van nieuwe objecten en mutaties op de bestaande objecten relevant.

Mutatieverwerking geschiedt voor het overgrote deel handmatig. Er is weinig geautomatiseerde ondersteuning beschikbaar om mutaties van diverse bronnen: BAG, BRK, BGT, Handelsregister, luchtfoto-mutatiesignalering, reacties naar aanleiding van voormeldingen, vergunningaanvragen, meldingen van gemeenten, etc) door te voeren.

Het komt ook voor dat er WOZ-objecten worden opgevoerd waar nog geen BAG-object voor is aangemaakt (constatering, bijvoorbeeld uit de taxatie). Dit leidt tot problemen omdat dan geen inschrijving (persoon → eigenaar/gebruiker) geregistreerd wordt.

Binnen de BsGW worden mutaties verwerkt in de applicatie OrtaX. Op basis van deze registratie en een tool van GEON (WOZ-app), wordt de relatie tussen BAG-objecten en WOZ objecten gelegd. Vanuit OrtaX worden gegevens via een koppeling naar de applicatie Key2Belastingen gestuurd en vice versa.

Verwerking van mutaties in de diverse systemen is arbeidsintensief en duurt erg lang. Meetprogramma, FTP server, Vyzyr (BI overzichtslijsten), BAG Viewer, lopen we gelijk met de gemeenten, OrtaX, lopen we gelijk met de LV, met de afzonderlijke gemeenten, gelijk met de LV WOZ, zitten alle deelobjecten correct in de registratie (ook deelobjecten in key2 nodig, want vanuit de applicatie beschikken naar LV WOZ). Taxateurs moeten direct inzicht hebben in de huidige situatie en als er wijzigingen worden doorgevoerd moeten die direct overal zichtbaar zijn. Als de BAG afwijkt van de WOZ is dat niet uit te leggen.

Alle betrokken organisaties zien heil in het komen tot een integrale objectregistratie. Zo ver is deze ontwikkeling (VNGRealisatie) echter nog niet. Ook zijn er gemeenten die de voorkeur geven aan het inschieten van zaken door de BsGW voor afhandeling van bijvoorbeeld terugmeldingen.

Er wordt momenteel proefgedraaid met het Gegevenshuis om rechtstreeks bij de BsGW mutaties door te laten voeren in OrtaX.

Mutaties in de WOZ worden periodiek terug geleverd aan de gemeenten en Het Gegevenshuis: binnen x periode gemuteerd in de WOZ. Bevat alles wat invloed heeft op de BAG registratie van een bronhouder.

Binnenkort moet het waarderingspakket (registratie en taxatie) opnieuw worden aanbesteed, waar moeten we qua gegevenslevering/verwerking/gebruik nu rekening mee houden?

Mutaties voortkomend uit de opname op locatie (t.b.v. taxatie) worden handmatig overgenomen in OrtaX. Het opnameformulier wordt gescand.

Het is belangrijk dat we elkaar vertrouwen, niet wachten op een stempel van de ander en dan pas muteren. Dit blokkeert het eigen proces, vervelend als we afval op kunnen halen als we een adres niet hebben.

ICT/ informatievoorziening bij BsGW en Het Gegevenshuis

BsGW

Voor de aanslagoplegging, het heffen en innen worden applicaties van Centric ingezet. Zie hiervoor bijlage 3 voor het applicatielandschap dat binnen de BsGW bestaat. Er wordt gebruik gemaakt van een portaal voor belastingplichtigen (waarbij ook voormeldingen worden gepubliceerd en reacties worden geregistreerd).

De BsGW maakt gebruik van dezelfde GIS Viewer als Het Gegevenshuis. Hier kan onder andere de BAG worden ingezien. Nog niet alle benodigde data is zichtbaar. De kaartlagen zijn nog niet volledig ingericht voor gebruik door de BsGW. Gemeenten welke leveren aan de BsGW maken gebruik van andere (eigen) Viewers.

Opvallend is dat niemand blij is met de FTP-constructie, maar er in het applicatielandschap feitelijk geen voorziening is om mutaties die gemeenten en Het Gegevenshuis aanreiken te verwerken of te valideren. De FTP mappenstructuur is moeilijk te beveiligen. Er zijn veel stakeholders (waaronder 28 gemeenten) en ongeveer 15 mappen per gemeente. Accounts worden soms binnen gemeenten gedeeld, terwijl er persoonsgegevens in deze mappen staan. Er moet actief toezicht worden gehouden op de bestanden/mappen omdat het handig is om inzicht te hebben in door te voeren mutaties en omdat de schijf vol loopt. Dit moet de BsGW (archivering) en Centric doen (vergroten schijfruimte), maar dat gebeurt niet altijd waardoor het risico bestaat dat de FTP-mappen op dat moment niet bruikbaar zijn. Aangezien dit de primaire voorziening voor samenwerking is tussen de gemeenten en Het Gegevenshuis, is dit een probleem. De back-up verloopt dagelijks automatisch.

De afdeling ICT sluit aan de bij de landelijke ontwikkelingen en standaarden voor wat betreft de beveiliging, gemeentelijke I-architectuur, standaard voor het ontsluiten van data (DSO API strategie).

Het huidige applicatielandschap bestaat uit losse oplossingen, voor destijds losse vraagstukken. Het resultaat is een applicatielandschap met 170 koppelingen, waar medewerkers (te) veel applicaties open moeten hebben om het inzicht te krijgen wat ze nodig hebben voor hun werk en/of mutaties in meerdere applicaties door moeten voeren. De primaire afdelingen vragen om oplossingen voor deze problemen, maar die kunnen echter pas goed structureel worden aangepakt als het applicatielandschap in zijn geheel wordt gezien. Inzicht in hoe dit precies aangepakt kan worden ontbreekt bij partijen (waar business, informatisering en automatisering bij elkaar komen). Er wordt op het moment gewerkt aan een Visie op de informatievoorziening. Het is belangrijk dat deze naast de landelijke IT ontwikkelingen en standaarden aansluit op de (toekomstige) behoeften van de primaire afdelingen bij BsGW en toeleverende partijen.

Het beheer van de koppelingen en de infrastructuur vormen een punten van aandacht. Dit betreft koppelingen tussen databases, berichtenverkeer en opties om door derden partijen data op te halen (bijvoorbeeld diftar). Veel van de koppeling betreffen maatwerk. Veranderingen in de applicatie/databases/standaarden/behoeften van de primaire afdelingen resulteren in aanpassingen. Het is niet altijd duidelijk welke effecten een aanpassing op een koppeling heeft op andere koppelingen.

BIO implementatie bij de BsGW is gepland voor volgend jaar, BIO proof maken van het I-plan zal dan ook plaatsvinden.

Het Gegevenshuis:

Er is geen sprake van gestandaardiseerde input van gemeenten naar het Gegevenshuis. Zij krijgt signaleringen uit VTH applicaties binnen via de e-mail, BAG mutaties via Key2DDS (LK03), meldingen op een gemeenschappelijke GIS Viewer en loggen in op zaaksystemen van gemeenten.

De meeste deelnemers van Het Gegevenshuis hebben hetzelfde netwerk (Heerlen). Voor twee gemeenten is de netwerkinfrastructuur en toegang complexer. Hier gebruikt Het Gegevenshuis TeamViewer-achtige oplossingen/VPN, berichtenverkeer om toegang te krijgen tot applicaties of om informatie voor verwerking te achterhalen.

Het Gegevenshuis draait proef met de BsGW voor wat betreft mutaties in OrtaX en via de FTP. De BsGW maakt nu ook gebruik van de GISViewer. Deze moet nog wel beter worden ingericht. De BsGW stuurt bestanden op naar het Gegevenshuis, zodat de data uit deze bestanden in deze GIS Viewer kan worden getoond. Het zou mooier zijn als dit niet hoeft en de data direct uit de applicaties van de BsGW kan komen. Misschien services op de Centric applicaties?

Wenselijk: uitwisseling bestanden/vergunningen; er is echter geen platform om API's te gebruiken. Centric wil in 2020 stappen zetten, een oplossing zal echter waarschijnlijk lang op zich laten wachten.

Bij de BsGW en Het Gegevenshuis is er behoefte aan zogenaamde validatiemodules, waarmee de data welke beschikbaar wordt gesteld automatisch wordt gecontroleerd.

Bijlage 3: Applicatielandschap BsGW (gedeelte)

